

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

**ДЕРЖАВНИЙ ЗАКЛАД
«Південноукраїнський національний
педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»**

МАТЕРІАЛИ

XI Інтернет-конференції здобувачів вищої освіти і молодих учених

ОСВІТА ТА СОЦІАЛІЗАЦІЯ ОСОБИСТОСТІ

ОДЕСА-2023

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

**ДЕРЖАВНИЙ ЗАКЛАД
«Південноукраїнський національний
педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»**

**кафедра філософії, соціології та менеджменту соціокультурної
діяльності**

М А Т Е Р І А Л И

XI Інтернет-конференції здобувачів вищої освіти і молодих учених

ОСВІТА ТА СОЦІАЛІЗАЦІЯ ОСОБИСТОСТІ

(Одеса, 20-21 квітня 2023 року)

Одеса -2023

УДК: 37+316.61

Освіта та соціалізація особистості. *XI Інтернет-конференції здобувачів вищої освіти і молодих учених* (Одеса, 20-21 квітня 2023 р.) 103 с.

Рецензенти:

Бойко Анжела Іванівна – доктор філософських наук, професор, завідувач кафедри філософських і політичних наук Черкаського державного технологічного університету

Халапсис Олексій Владиславович - доктор філософських наук, професор, завідувач кафедри соціально-гуманітарних дисциплін Дніпровського державного університету внутрішніх справ.

Збірник матеріалів Інтернет-конференції здобувачів вищої освіти і молодих учених «Освіта та соціалізація особистості» вміщує матеріали, які досліджують освіту ХХІ століття, інновації та перспективи розвитку; стан та проблеми реформування системи української освіти; філософію освіти перед викликами сучасності; молодь в освітньому просторі: механізми соціалізації та самореалізації; соціальну адаптацію особистості в умовах суспільних трансформацій; ціннісні орієнтири та культурні практики особистості в українському суспільстві та розглядаються девіації та суспільні рухи у соціальному просторі сучасної України. Рекомендовано для науковців, педагогів, докторантів, аспірантів, здобувачів освіти.

Ухвалено до друку та розповсюдження мережею інтернет вченою радою Державного закладу «Південноукраїнський державний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського».

5. What is creativity in education? - THE EDUCATION HUB. THE EDUCATION HUB. URL: https://theeducationhub-org-nz.translate.google.com/what-is-creativity-in-education/?_x_tr_sl=en&_x_tr_tl=ru&_x_tr_hl=ru&_x_tr_pto=sc#_edn1 (date of access: 18.04.2023).

Стоянова Ольга Русланівна, студентка I року навчання ОПП Музичне мистецтво за першим (бакалаврським) рівнем факультету музичного та хореографічної освіти Університету Ушинського

Науковий керівник – **Атаманюк Зоя Миколаївна**, доктор філософських наук, доцент кафедри філософії, соціології та менеджменту соціокультурної діяльності ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського».

ПРО АБСТРАКТНІСТЬ І КОНКРЕТНІСТЬ ІСТИНИ

Від початку своєї історії люди шукають відповідь на ряд «вічних» питань. Одне з таких питань є питання про істину. У чому вона полягає, та яку роль відіграє у житті кожного з нас, та людства в цілому. Про те перш ніж говорити про абстрактність чи конкретність істини необхідно дати визначення самому поняттю «істина». Не тому, в чому вона полягає, а тому, що взагалі мають на увазі люди коли говорять про пошук істини. Адже істина, у тій чи іншій своїй формі, торкається абсолютно усіх аспектів життя. Як кожної конкретної людини, так і людства в цілому.

Поняття істини базує в людській діяльності. У філософії та богослов'ї воно є предметом аналізу. Представники інших видів діяльності: науки, права, журналістики тощо, люди в повсякденному житті, використовують його інтуїтивно, як дане, вважаючи, що істина — це певна відповідність між думками та незалежною реальністю. З цього видно що істина повсякчас існує поряд з нами, проте коли і як люди вперше збагнули, що вона існує та відчули у ній потребу? Поняття істини запровадив Парменід. Пізніше вчення про істину розроблялося Платоном і Аристотелем. Отже про істину як і про безліч інших речей в нашому світі вперше замислилися ще давні греки. А потім їх ідеї підхопили інші мислителі, вчені та інші епохи. Поговоримо про те як розвивалося та модифікувалося поняття про істину упродовж історії нашого існування. Деякі філософи, наприклад Георг Гегель та представники діалектичного матеріалізму, вважають важливим поділ на абсолютну й відносну істини.

Абсолютна істина – визначається як повне, вичерпне знання. Існування такого знання постулюється, але воно недосяжне на кожному конкретному рівні розвитку науки поза межами банальних тверджень.

Відносна істина — форма вираження істини, яка відображає певну повноту знань, певну міру чіткості і точності, якої досягли на певному етапі розвитку науки.

Гаутама Будда закликав «зберігати істину в собі, як єдиний світоч», а «чотири шляхетні істини» були покладені в основу буддистського світогляду. Джайністська філософія наголошує на відносності істини (анекантавада). Точне всебічне знання доступне тільки досконалій особі, а звичайні люди можуть бачити й збагнути тільки окремі аспекти істини.

У класичній філософії оформлюються дві альтернативні парадигми трактування істини — одна з них ґрунтується на принципі кореспонденції як відповідності знання об'єктивному стану справ предметного світу (Аристотель, Френсіс Бекон, Спіноза, Дідро, Гельвецій, Гольбах, Фейєрбах, Ленін та інші), інша — на принципі когеренції як відповідності знання іманентним характеристикам ідеальної сфери: утримання Абсолюту (Платон, Гегель та інші), вродженим когнітивним структурам (Августин, Декарт), самоочевидності раціоналістичної інтуїції (Теофраст), чуттєвим відчуттям суб'єкта (Юм), апіорним формам мислення (Кант).

У некласичній філософії істина позбавлена об'єктивного статусу й мислиться як форма психічного стану особистості (К'еркегор), як цінність, що «не існує, але означає».

Постмодерна філософія уникає формулювання проблеми істини взагалі, оскільки як єдина й гранична предметність в постмодернізмі виступає текст, що розглядається як самодостатня реальність, співвідношення якої до реальності об'єктивної не є актуальним. Мішель Фуко позначає статус істини як рід «ефекту», що виникає в результаті когнітивного вольового зусилля (через процедуру фальсифікації): «воля до істини... має тенденцію робити на інші дискурси свого роду тиск і щось начебто примусової дії».

Отже ми бачимо як у різні часи розвивалося поняття про істину у філософії, що різні філософи думали, та як ставилися до неї. Проте, як вже було сказано вище істина в тій чи іншій формі торкається кожного аспекту нашого життя. Але де ще потреба у істині може бути настільки ж гострою як у філософії? Мабуть перше, що спадає на думку багатьом це наука.

«Є три стадії визнання наукової істини: перша — це абсурд, друга — в цьому щось є, третя — це загальновідомо...» - Ернест Резерфорд.

У суспільно-гуманітарних, природничих, технічних науках під істиною розуміють відповідність її положень можливості емпіричної або теоретичної перевірки. З одного боку, істина постає як мета наукового пізнання, а з іншого — самостійна цінність, що забезпечує принципову можливість наукового знання збігатися з об'єктивною реальністю. Сама наука при цьому є безмежним процесом досягнення такого збігу, рух від знання обмеженого, приблизного до все загальнішого, глибокого і точного.

Тепер коли ми розглянули поняття про істину з різних боків можемо нарешті поговорити про її абстрактність чи конкретність.

Георг Гегель зазначав: *«Якщо істина абстрактна, то вона — не істина. Здоровий людський глузд прагне конкретного.»*

Що до мене, то на мою скромну, суб'єктивну думку істина настільки абстрактна наскільки і конкретна. Адже не можна говорити про істину як про щось цілісне, єдине. Адже як ми вже знаємо вона все існуюча та всеосяжна. Тому не можна говорити про неї як про щось настільки очевидне як наприклад стілець. Проте навряд чи хтось заперечить той факт, що навіть така проста річ як стілець існує у безлічі форм та варіантів, але при цьому функція у нього залишається одна і та ж. Так і істина. У процесі написання есе я неодноразово і сама задумувалася над тим, що саме Я думаю про істину? Абстрактна вона все ж таки чи конкретна? Особисто для себе я розділяю істину на форми за її проявом та впливом на життя. На мою думку існує:

Побутова істина – тобто та істина що супроводжує нас у звичайному житті. Наприклад для мене вона полягає ще й в тому, що аби не виникали проблеми я маю справно відвідувати заняття в університеті та вчасно виконувати домашні завдання. Цю істину можна назвати конкретною, проте вона теж з часом змінюється у ході нашого життя.

Істина однієї миті – це та істина, що існує тут і зараз. Наприклад для мене саме зараз ця істина полягає в тому, що розмірковую про істину та пишу есе, небо затягнули хмари, а поряд зі мною муркотить моя кицька. Ця істина і конкретна і абстрактна. Конкретна вона тому, що зараз все так і є, а абстрактна тому, що через мить все може змінитися. Есе буде дописано, кицька піде, а на небі вийде сонце.

Інформаційна істина – це конкретна істина достовірних фактів, що нас оточують.

Філософська істина – це і абстрактна і конкретна істина вічних питань. Наприклад питання про те абстрактна чи конкретна істина? Чи в чому вона полягає? Така істина конкретна для кожного конкретного філософа, який торкається цього питання, проте вона абстрактна адже у кожного з них своє поро конання з цього приводу.

Наукова істина – це конкретна істина наукових фактів про наш світ. Конкретна вона тому, що скільки б не сперечалися вчені з того чи іншого твердження на істинність самого твердження це аж ніяк не вплине.

Особиста істина – це і абстрактний і конкретний життєвий уклад який кожна людина на підставі тих чи інших переконань формує сама для себе.

Глибинна істина – це і є саме поняття про істину яке шукає людство.